

Undersökning av betydande miljöpåverkan i detaljplan

Bakgrund och syfte

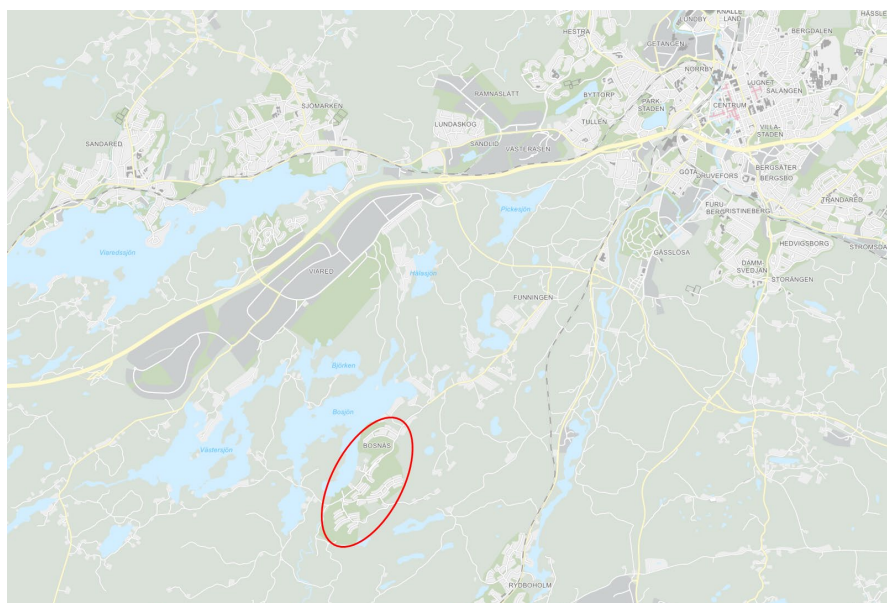
Bosnäs är ett fritidshusområde utbyggt under 60- och 70-talet med drygt 200 fastigheter. Området har allteftersom omvandlats till permanentboende, vilket idag utgör 80 % av fastigheterna. Området har en gemensam vattentäkt och enskilda avloppslösningar. Det enskilda avloppet har med allt fler boende medfört en ökad belastning på miljön och på grundvattnet. Borås Stad har därför i sin VA-plan från 2016 pekat ut Bosnäs som ett område som ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp och projektering för detta pågår nu.

Syftet med detaljplanen är att, i samband med utbyggnaden av kommunalt VA, underlätta för permanentboende. Det sker genom att ny detaljplan avses möjliggöra större byggrätter än vad gällande byggnadsplan för fritidsboende tillåter. Planen syftar vidare till att komplettera Bosnäs med ca 35 nya bostadstomter.

I verksamhetsplanen för 2020 har Samhällsbyggnadsförvaltningen fått i uppdrag att återuppta arbetet med att ta fram en ny detaljplan för Bosnäs, efter att ärendet varit vilande i många år. Kommunfullmäktige gav Samhällsbyggnadsnämnden uppdraget redan 2005 och ett plansamråd genomfördes 2008.

Beskrivning av planområdet

Planområdet är ca 1,1 kvkm stort och beläget ca 9 km sydväst om Borås vid Funningevägen och Bosjön. Området är gles bebyggt och det finns gott om bostadsnära naturmark både inom och utanför planområdet. Naturmarken består till stor del av kuperad barrskog men även av våtmarker. Kring Lilla Bosnäs finns hagmark, lövskog och flera skyddsvärda träd - ek och ask. Flera delområden inom planområdet har klassats med mycket högt respektive högt naturvärde i kommunens naturdatabas; Ekåsmossen, Lilla Bosnäs, Bosjön, Bålan och rasbranten vid Lilla Älsjön.

Översiktskarta – planområdet

Planens miljökonsekvenser

Omgivningsförutsättningarna och den påverkan detaljplanen innebär för miljön, hälsan och hushållningen redovisas ämnesvis i tabellen nedan.

Planens konsekvenser har bedömts utifrån miljöpåverkan stor, liten eller ingen. Stor miljöpåverkan redovisas med ett S, liten med ett L och ingen med ett streck. Checklistan är indelad i två delar. Först beskrivs platsen och dess omgivning samt hur den kan komma att påverka planområdet, om där finns betydande störningar idag (1). Därefter görs en konsekvensanalys för att visa den påverkan och de störningar som kan uppstå som en följd av genomförandet av planen (2). Kategorierna fr o m Lagenligt skyddad natur t o m Hushållning med naturresurser utgör Ekosystemtjänster, och ligger till grund för bedömning om kompensationsåtgärder kan bli aktuellt.

1. Platsen och omgivningens påverkan på planområdet

Miljöpåverkan	Kommentar:	
Befintliga störningar på platsen Utsläpp till luft och vatten, vibrationer, buller, risker, farligt gods, radon, markföroreningar, översvämning, ljusförhållanden, lokalklimat, störande verksamheter, elektromagnetiska fält osv.	Det finns inga kända störningar från omgivningen. Trafikmängden är liten och består till större delen av trafik till och från Bosnäs. Jordart (grov indelning) i planområdet är morän vilket tyder på att området generellt kan klassas som normalriskområde för markradon. Det finns ingen kännedom eller misstanke om förorenad mark i eller kring planområdet. Det finns inga kraftledningsgator i närheten av planområdet som föranleder skyddsavstånd för elektromagnetisk strålning. Det finns en telemast i planområdet. Enligt WHO och statens strålningsskyddsinstitut krävs inga skyddsavstånd från telemaster med hänsyn till strålning. Det bedöms inte finnas risk för översvämning. Planområdet är beläget vid Bosjön som är reglerad och vars vattenstånd oftast ligger högt, dvs på dämningensgränsen enligt vattendomen. Vägar och bostäder ligger på betryggande höjd över Bosjön. Området är mycket kuperat och avrinner via ett flertal bäckar. Dagvattenutredning ska göras och nya tomter kommer att lokaliseras där det är möjligt med hänsyn till dagvattenavrinningen så att instängda områden och utströmningsområden som utgör riskområden vid skyfall undviks. Anslutning till kommunalt vatten och avlopp kommer att bli positivt ur miljösynpunkt.	-

2. Planens konsekvenser – påverkan på platsen och omgivningen

Miljöpåverkan	Kommentar:	
Stadsbild/Landskapsbild Struktur, dominans, helhet eller uppdelat/fragmenterat, skala, synfält	I och med att byggrätterna utökas kommer områdets karaktär att förändras från fritidshusområde till ett permanentbostadsområde. Nya bostadstomter kommer också att påverka områdets stads- och landskapsbild i viss mån.	L
Trafik och kommunikation Trafiksituation, trafikmängd och flöden, riksintresse för väg, järnväg, kommunikation	Trafikmängden på Funningevägen genom planområdet är låg och genomfartstrafiken är obetydlig. Större delen av befintliga fastigheter är redan permanent bebodda. Trafikmängden beräknas till största delen öka på grund av nyttillkommande fastigheter. Trafiken bedöms öka från ca 900 fordon/vardagsmedeldygn till 1250. Inga riksintressen påverkas.	L
Säkerhet Säkerhet explosionsrisk, farliga transporter, olycksrisk, synergieffekter, elektromagnetiska fält. Verksamheter som medför risk för och har skyddsavstånd.	I området finns ingen närhet till farlig gods eller andra säkerhetsrisker	-
Markmiljö och geologi Finns det risk för föroreningar, risk för sättningar ras eller skred. Kan planen medföra skada av geologisk formation, sediment, rullstensås, drumlin område, översvämning etc	Planområdet bedöms ha god bärighet och det finns inga anledningar att tro att marken är förorenad.	-
Miljömål som påverkas t.ex. god bebyggd miljö, frisk luft, begränsad klimatpåverkan, grundvatten av god kvalitet osv.	De nationella miljömålen påverkas både positivt och negativt av detaljplanen. Miljömålet för God bebyggd miljö påverkas positivt. Det utgör en hållbar samhällsplanering och god hushållning med resurser att planera för fler boende där det redan finns en sammanhållen byggelsestruktur, gator, kollektivtrafik och planerat VA-nät. Området har god tillgänglighet till Bosjön och attraktiva naturområden. Området ligger väl skyddat från buller och andra störningar.	L

	Miljömålen för Grundvatten av god kvalitet, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag påverkas mycket positivt av områdets anslutning till kommunalt vatten och avlopp, vilket innebär att de enskilda avloppens belastning på miljön upphör. Miljömålet Begränsad klimatpåverkan påverkas negativt. Omvandlingen av fritidshus till permanentbostäder och planeringen av fler bostadstomter medför ett ökat transportbehov. Med hänsyn till att området ligger relativt långt ifrån service (9 km till Borås centrum) och att kollektivtrafiken till området har en begränsad turtäthet bedöms det att en stor del av resorna kommer att ske med bil. Borås stads miljömål 4d (andel resor till fots, med cykel eller kollektivtrafik ska öka) motverkas, eftersom biltrafikmängden antas öka. Övriga miljömål bedöms varken påverkas negativt eller positivt av planen.	
Miljö kvalitetsnormer Miljö kvalitetsnormer för luft, buller och vatten.	Miljö kvalitetsnormerna för luft, buller och vatten påverkas inte negativt av planförslaget.	-
Lagenligt skyddad natur Naturreservat, riksintresse för natur, friluftsliv, natura 2000, biotopskydd, fridlysta arter, strandskydd, osv.	Inom planområdet finns strandskydd. Ingen ny exploatering förslås inom strandskyddat område.	-
Biologisk mångfald Annan värdefull natur; variation av biotoper och livsmiljöer, t.ex. ekologisk känslighet (mossmarker och våtmarker), gamla/grova träd eller höga naturvärden (utan lagskydd). Fragmentering av sammanhängande grönstruktur (spridningsvägar)? Påverkas pollinering?	Inom planområdet finns flera skyddsvärda träd, en nyckelbiotop, samt naturområden som fått en naturvärdesklassning högt respektive mycket högt naturvärde i kommunens naturdatabas. Ingen ny exploatering planeras inom dessa utpekade områden. I detaljplanen föreslås nya tomter inom naturmark. En naturvärdesinventering ska göras för att bedöma detaljplanens påverkan på naturvärden.	L

Rekreation och kulturlandskap Tillgång/närhet till grönområden med rofyllda naturmiljöer, idrottsaktiviteter, naturpedagogik, och mötesplatser. Riksintresse för kulturminnesvård, byggnadsminne eller fornminne. Kulturhistorisk betydelse (historia, identitet, religion).	Inom planområdet finns två äldre gårdar; Lilla Bosnäs och Eriksbo med rivningsförbud och varsamhetsbestämmelser i gällande detaljplan. Ny detaljplan föranleder ingen ändring av skyddsbestämmelserna. Inom och i anslutning till planområdet finns närhet och god tillgång till fina natur- och rekreationsmiljöer, badplatser, lekplats och tennisbanor. Planområdet gränsar i väster till Stora Bosnäs, kring vilket ett stort område är klassad som möjlig fornlämning – fossil åkermark. Inom planområdet finns inga kända fornlämningar. Borås Stad lämnade in en begäran om arkeologisk utredning 2020-02-26, varefter Länsstyrelsen lämnade besked 2020-05-14 att det inte är nödvändigt med en arkeologisk utredning inom planområdet.	-
Klimatanpassning Platsens förmåga att erbjuda: bullerdämpning, dagvattenhantering, temperaturreglering, vindskydd, skuggbildning, solexponering, luftrening, koldioxidinlagring? Medför exploateringen negativa luftströmmar, ökat <i>buller</i>, försämrade ljusförhållanden, störande vibrationer, vatten- och luft-föroreningar?	Detaljplanens föreslagna användning ger inte upphov till några störningar. Planen har inte någon negativ inverkan på luftkvaliteten.	-
Hushållning med naturresurser Nyttjandet av ändliga naturresurser, t. ex. exploatering av oersättlig jordbruksmark? Leder planens genomförande till alstring av avfall eller föroreningar? Påverkas platsens förmåga att erbjuda matproduktion (odling och biodling) och färskvatten?	Planen påverkar inte hushållning av naturresurser negativt, och har inte negativ inverkan på vattenområden. Dagvattnet omhändertas lokalt.	-

Sammanfattande bedömning

En undersökning avseende betydande miljöpåverkan har gjorts. Slutsatsen är att miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning, MKB, inte erfordras.

Omgivningsförutsättningarna och den påverkan detaljplanen innebär för miljön, hälsan och hushållningen redovisas ämnesvis i tabellen och sammanfattas i texten nedan.

Bosnäs är ett omvandlingsområde med många permanentboende och har därmed de miljöproblem som många enskilda avlopp innebär. Planerad utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp kommer att innebära att föroreningsbelastningen från de enskilda avloppen upphör. Det utgör en god hushållning med resurser att planera för permanentboende med utökade byggrätter samt nya bostadstomter i ett område där det redan finns utbyggd infrastruktur i form av vägar, kollektivtrafik, el och fiber och där vatten och avloppsledningar planeras.

Borås översiktsplan pekar ut stråket Funningen- Bosnäs som värdefullt för att utveckla friluftslivet. Ny detaljplan möjliggör för en allmän badplats, kanotcenter, båtiläggning samt parkering i syfte att stärka och tillgängliggöra friluftslivet.

Negativa konsekvenser för miljön är att fler boende leder till ökad biltrafik, då nuvarande kollektivtrafik i Bosnäs har en låg turtäthet. Nya tomter tar obebyggd naturmark i anspråk och det är därför viktigt att väga föreslagna tomtlägen mot de naturvärden som finns.

Undersökningen av betydande miljöpåverkan har kommit fram till att det är viktigt att belysa följande frågor i detaljplanen

- Hur friluftslivet kan utvecklas och tillgängliggöras.
- Naturvärdesinventering

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Elena Eckhardt
Planarkitekt

Michaela Kleman
Plan- och bygglövschef